

MAREBI: un projecte per a la mar de la Reserva de Biosfera

► Al fons de la nostra illa podem trobar una bona representació d'ecosistemes marins típics de la Mediterrània

Fons típics de zones de badies encalmades

Foto: MARTA CARRERAS

Marta Carreras

Tècnica
especialitzada en
medi marí del
projecte MAREBI

Menorca és la reserva de biosfera amb la superfície marina més gran del mar Mediterrani, amb un total de 445.005 ha. Dit d'una altra manera, la part marina de la reserva equival a sis illes de Menorca senceres. Aquesta gran extensió dona una idea de la im-

portància que té la mar que envolta la nostra illa, on podem trobar una bona representació d'ecosistemes marins típics de la Mediterrània occidental. Des d'ecosistemes costaners, amb extensos boscos de posidònia, algueró i algues brunes; esculls coral·lígens imponents de gran riquesa, i fins a ecosistemes característics de grans fondàries (més de 2.000 m) i mar obert, on trobam animals emblemàtics com els catxalots, tortugues babaues, diferents espècies de taurons i coralls negres mil·lenaris. Tota aquesta riquesa ha merescut la declaració de diferents àrees marines protegides, que tenen la missió de salvaguardar i conservar el nostre patrimoni natural submergit.

MAREBI és un projecte que pretén

millorar el coneixement de la mar de la Reserva de Biosfera de Menorca i conscienciar la població de la seva importància. Explicam a continuació les 9 accions més rellevants del projecte:

1 LOCALITZAR ZONES MARINES VULNERABLES

Amb aquest estudi avaluarem les amenaces i pressions humanes que pateixen certes zones sensibles, tant pel fet d'haver-hi espècies i hàbitats protegits o amenaçats com per ser àrees marines protegides. Aquesta informació resulta molt útil a l'hora de prioritzar actuacions, evitar la degradació dels ecosistemes marins i assegurar-ne la conservació al llarg del temps.

2 LA BADIA DE FORNELLS A FONDS

La badia de Fornells té un valor ecològic extraordinari. Extensions importants de praderies d'algueró i posidònia, entre d'altres hàbitats, fan d'aquesta gran endinsada un lloc ideal per al reclutament d'exemplars juvenils i el refugi de nombroses espècies marines. Mitjançant càmeres subaquàtiques i immersions amb escafandre autònom, els experts cartografiaran amb detall aquests hàbitats per conèixer la seva distribució i detectar possibles conflictes amb les activitats humanes que es desenvolupen a la badia i que s'hagin de corregir.

Continua a la pàgina següent

Ve de la pàgina anterior >>

3 SEGUIMENT D'AUS MARINES

Conèixer l'estat en què es troben certes espècies d'aus marines ens dona molta informació sobre l'estat de salut del medi natural. En concret, estudiem poblacions d'aus amenaçades, com el corb marí i la gavina corsa, i una espècie més cosmopolita com és la gavina de cames grogues. Per a açò, hem censat exemplars adults i hem analitzat la seva productivitat mitjançant el recompte d'ous i polls d'aquestes espècies a tota la costa menorquina.

4 SEGUIMENT DE PRADERIES D'ALGUERÓ

Com passa amb les aus marines, hi ha plantes com l'algueró (similar a la posidònia però més petita) que resulten ser molt bons indicadors de l'estat de salut del mar. Expertes en aquestes plantes estudien paràmetres com la densitat i la cobertura d'aquesta planta a les praderies que es troben a la costa nord de Menorca, especialment al Parc Natural de s'Albufera des Grau i a la Reserva Marina del Nord de Menorca.

5 «CINEMAR»

La programació d'aquest cicle de cinema inclou quatre pel·lícules de temàtica marina, reconegudes tant per la qualitat de les imatges com pel seu contingut. Després de cada projecció hem tingut l'oportunitat de debatre amb diferents convidats i convidades sobre els temes tractats. Així, hem pogut conèixer com afecta el canvi climàtic els coralls, el preocupant declivi dels taurons, l'impacte social i ambiental que genera la sobrepesca i els reptes que tenen les dones en el món de les ciències marines.

6 BONES PRÀCTIQUES DE NAVEGACIÓ

«Més mar, més vida» és un decàleg que recull un conjunt de pràctiques respectuoses amb el medi marí dirigides als usuaris de embarcacions d'esbarjo. Inclou hàbits de separació i recollida selectiva de residus, d'estalvi d'aigua, de reducció de la contaminació acústica, de foment del respecte cap a les normatives pesqueres i les establertes en les àrees marines protegides, i precaucions que s'han de prendre a l'hora de fondejar per no malmetre la posidònia. En aquesta iniciativa comptem amb la col·laboració de l'Associació Menorquina d'Empreses Nàutiques (ASMEN).

7 EDUCACIÓ AMBIENTAL

Donar a conèixer la diversitat marina i la seva importància és la base perquè les generacions futures estimin i tinguin cura de la mar. Per açò, hem publicat un conte dirigit al públic infantil i de primària que té per títol Una mar de tresors. Us en contem més detalls en la pàgina següent!

8 SEGUIMENT DE LES PLATGES

Un equip de dues persones recorre més de 50 platges de tot Menorca per conèixer

UN CONTE PER DESCOBRIR LA MAR DE MENORCA

► Una mar de tresors és el títol del conte publicat dins el projecte MAREBI per donar a conèixer als més petits de l'illa els veritables tresors de la mar i com podem cuidar-los. Els fillets i les filletes d'infantil i primària acompanyaran els peculiars protagonistes del conte —en Corbí, un corbmarí, i en Mac, un llimac de mar— en un viatge per diferents llocs emblemàtics de la mar de Menorca. Començant la seva aventura a sa Mesquida, passen per Sanità, s'endinsen en les grans fondàries de mar obert, s'atraquen novament a la costa per fer una aturada a cala en Turqueta i acaben el seu periple a la platja de sa Punta Prima i a l'illa de l'Aire.

Pel camí, coneixeran una part representativa dels animals i les plantes que habiten la nostra mar. Algunes espècies que podem veure nosaltres mateixos fàcilment amb una careta i un tub a prop de la platja, com són les estrelles vermelles, crancs, pitjallides, saupes, variades, pops i boscos de posidònia. Però també d'altres que es troben més lluny de la costa i que són més difícils d'observar, com les emblemàtiques tortugues babaues i els colossals catxalots. Encara que és possible que en un futur vegem més tortugues niant a les nostres platges després de la posta que es va donar a sa Punta Prima

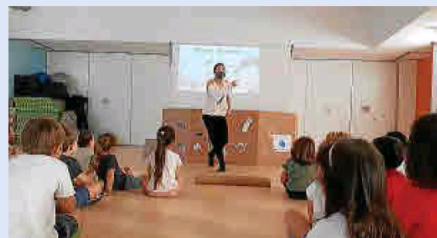
Mapa del viatge d'en Ma i en Corbí

Portada de 'Una illa, una mar'

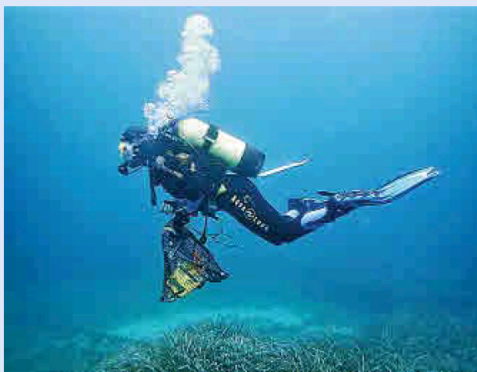
l'estiu de 2020. Esperem que sí! Així mateix, el conte proposa una sèrie d'accions senzilles que podem fer per cuidar la mar i afavorir que les generacions futures siguin agents del canvi cap a unes activitats humanes més respectuoses. Observar els animals però no molestar-los, reduir els residus que generem, reutilitzar-los i reciclar-los, i tirar l'àncora a l'arena per assegurar que no malmetem els boscos de posidònia ajuden a millorar la nostra convivència amb els ecosistemes marins.

Per tal que el conte arribi a les escoles de Menorca, l'equip d'educació ambien-

Tallers contacontes

tal del Consell Insular ha preparat una activitat en format de contacontes amb titelles que constituirà un recurs educatiu més per al curs 2021-2022. Aquesta proposta estarà disponible a través del programa «Salut Jove i Cultura» i les places són limitades.

Zones vulnerables. Treballs científics amb escafandre autònom. Fotos: MARTA CARRERAS

Seguiment d'aus. Polls de gavina camagroga (*Larus michahellis*).Seguiment algueró. Seguiment de praderies d'algueró (*Cymodocea nodosa*).

el nombre de persones que les visiten i les embarcacions que hi fondegen. A més, s'analitzen possibles conflictes i es

dona informació bàsica als usuaris relacionada amb la Reserva de Biosfera de Menorca. Aquestes dades són essencials per corregir certs problemes i assegurar la conservació dels ecosistemes de les platges, a més de contribuir que les persones que les visiten gaudeixin una experiència positiva.

9 XERRADES

«UNA ILLA, UNA MAR» Cinc xerrades comprenen aquest cicle en el qual participen experts de diferents àmbits: científics, pescadors, economistes, ecologistes i gestors. Cadascú aporta els seus coneixements per tal de proporcionar diferents punts

de vista i suscitar el debat i la reflexió. Ja hem pogut conèixer amb més detall per què hi ha tortugues marines que comencen a niar a les platges de Menorca i hem fet una radiografia a l'estat de salut de la nostra mar. També hem parlat de la llagosta de Menorca, i durant el mes d'octubre parlarem sobre economia blava i el consum responsable de productes pesquers.

El projecte MAREBI del Consell Insular de Menorca compta amb la col·laboració de la Fundació Biodiversitat del Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic, a través del programa Pleamar, cofinançat pel FEMP. A les xerrades i al CineMar, hi han col·laborat els ajuntaments de Sant Lluís, es Mercadal, Ferreries i Ciutadella, i organitzacions com la Fundació Marilles, l'Institut Espanyol d'Oceanografia i l'IME.